

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)

SSN Waldemar Płóciennik

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2024 r. na posiedzeniu bez udziału stron

w sprawie A. K.

zażaleń obrońcy oraz skazanego na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2023 r., sygn. akt I KO 88/23, stwierdzające na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. oczywistą bezzasadność i odmawiające przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 maja 2013 r., sygn. akt II AKa 77/13, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 7 lutego 2013 r., sygn. akt XVI K 235/13, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Wnioskodawca wystąpił do Sądu Najwyższego z żądaniem wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 maja 2013 r., zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 7 lutego 2013 r., na mocy którego A. K. został skazany na karę

łącną dożywotniego pozbawienia wolności za popełnienie zbrodni z art. 148 § 1 k.k. i występk z art. 263 § 2 k.k.

W sprawie została wywiedziona kasacja i postanowieniem z 7 stycznia 2014 r. Sąd Najwyższy oddalił nadzwyczajny środek zaskarżenia wywiedziony przez obrońcę jako oczywiście bezzasadny.

Po zapadnięciu prawomocnego orzeczenia Sądu odwoławczego, skazany podejmował próby uruchomienia procedury wznowieniowej. Dotychczas dwukrotnie oddalono w jego sprawie wnioski obrońcy o wznowienie postępowania: postanowieniami Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2015 r. (V KO 9/15) i z dnia 26 kwietnia 2021 r. (V KO 3/21); dwukrotnie odmówiono przyjęcia osobistego wniosku skazanego w trybie art. 545 § 3 k.p.k. - postanowieniami z dnia 21 listopada 2017 r. (V KO 79/17) i z dnia 8 grudnia 2021 r. (V KO 91/21). Poza tym aktualnie toczące się postępowanie zostało poprzedzone dwoma postanowieniami Sądu Najwyższego: z dnia 15 lutego 2023 r. (I KZ 68/22) i z dnia 5 października 2023 r. (III KZ 39/23), uchylającymi postanowienia Sądu Najwyższego z 16 listopada 2022 r. (I KO 85/22) i z 1 sierpnia 2023 r. (I KO 17/23) z powodów, o których mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Zaskarżonym obecnie postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2023 r., sygn. akt I KO 88/23, stwierdzono na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. oczywistą bezzasadność i odmówiono przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu o sygn. akt II AKa 77/13. Sąd Najwyższy wskazał, że pismo skazanego nie zawierało argumentacji, która pozwoliłaby na powiązanie treści złożonego przez niego wniosku z podstawami wznowienia postępowania, o których mowa w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Autor wniosku, żądając zdyskwalifikowania postępowania sądowego zakończonego skazaniem za zabójstwo i podpalenie swojej żony, nie uprawdopodobnił nawet w najmniejszym stopniu istnienia podstaw *propter nova*. Nie uszło uwagi Sądu Najwyższego, że kwestia stanu psychicznego D. K. była rozważana wielokrotnie: w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, podczas kontroli apelacyjnej, następnie w postępowaniu kasacyjnym i w postępowaniach wznowieniowych, w związku z tym okoliczności, na które powołuje się skazany nie mają charakteru nowości,

natomiast wpisują się w utrwaloną na wszystkich etapach postępowania linię obrony wnioskodawcy.

W odpowiedzi na to postanowienie obrońca z wyboru skazanego A. K., występujący jako jego „pełnomocnik”, zaskarżył w/w postanowienie w całości i zarzucił naruszenie przepisu art. 545 § 3 k.p.k. przez błędne zastosowanie i przyjęcie, że wniosek A. K. o wznowienie postępowania jest oczywiście bezzasadny, podczas gdy brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, iż wniosek jest oczywiście bezzasadny. Wskazując na powyższe uchybienie wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania.

W ustawowym terminie (w dniu 2 stycznia 2024 r.) zażalenie na to postanowienie złożył także skazany A. K. Podniósł, że nie popełnił przypisanego mu czynu i przystąpił do analizy materiału dowodowego przedstawionego w sprawie, wskazując, że podpalenia domu dokonała sama pokrzywdzona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie pełnomocnika wnioskodawcy A. K. nie zasługuje na uwzględnienie, podobnie jak zażalenie samego skazanego.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 545 § 3 k.p.k., sąd odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, bez wzywania strony do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność. Co istotne i co należy wyraźnie podkreślić to fakt, że w trybie art. 545 § 3 k.p.k. sąd nie rozpoznaje merytorycznie wniosku i nie bada także jego zasadności pod kątem ewentualnych podstaw wznowienia. Natomiast wniosek taki podlega kontroli o charakterze *quasi* formalnym, pod kątem hipotetycznej możliwości wznowienia (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, OSNKW 2016, z. 1, poz. 5*).

Zatem procedura ta w istocie powoduje, że Sąd Najwyższy powinien „co do zasady zaniechać szczegółowej analizy i właściwego rozpoznania wniosku” i jej merytorycznego rozpoznania. Takie procedowanie nie może naruszyć przepisów

procedury karnej, które w art. 545 § 3 k.p.k. właśnie taką procedurę rozstrzygania w przedmiocie wniosku o wznowienie postępowania regulują. Argument podniesiony przez obrońcę w zażaleniu nie może więc być uznany za skuteczny.

Odnosząc powyższe uwagi do realiów rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że złożone obecnie zażalenia - obrońcy A. K. i samego skazanego, nie zawierają argumentacji, która pozwoliłaby na ustalenie, że w sprawie miały miejsce okoliczności uzasadniające wznowienie postępowania ujęte w art. 540 k.p.k., czy też art. 540a i b k.p.k., których Sąd Najwyższy nie dostrzegł orzekając w dniu 28 listopada 2023 r. Sąd ten szczegółowo, przy okazji poprzedniego rozpoznawania możliwości wznowienia postępowania w sprawie, m.in. w uzasadnieniu postanowienia z dnia 23 kwietnia 2015 r. (V KO 9/15), omówił okoliczności sprawy wskazując, dlaczego przedstawione przez skazanego fakty jako „nowe dowody w sprawie” (które ponownie zostały podniesione w obecnie procedowanym wniosku o wznowienie), nie spełniają ustawowego kryterium z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., nie są to bowiem dowody nieznane Sądom rozpoznającym niniejszą sprawę.

Odnosząc się do zażalenia skazanego należy podkreślić, że tryb zażaleniowy, który został przyjęty w niniejszej sprawie, nie umożliwia ustosunkowania się merytorycznego do tego zagadnienia, czy słusznie przypisano skazanemu popełnienie przestępstwa. Sąd Najwyższy nie jest bowiem forum procesowym, na którym można czynić ustalenia faktyczne, czy też podważać ustalenia faktyczne sądu I instancji. W zażaleniu na postanowienie o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności możliwe jest jedynie podnoszenie zarzutów odnoszących się bezpośrednio do tego postanowienia, nie zaś do okoliczności faktycznych rozpoznawanych przez sądy powszechne i tego, czy skazany czyn popełnił czy nie. Tymczasem skazany takich zarzutów nie formułuje. W tej sytuacji, wobec braku umotywowanych zarzutów obu zażaleń nakierowanych na samą treść zaskarżonego postanowienia, należało przyjąć, że słusznie złożony przez skazanego wniosek został uznany za oczywiście bezzasadny i jako taki nie został przyjęty do rozpoznania, a tym samym zażalenie, przedstawiające po raz kolejny

odmienną ocenę materiału dowodowego i sugerujące potrzebę przeprowadzenia kolejnych dowodów w sprawie, nie mogło zostać uznane za zasadne.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[PGW]

[ał]